

Methods and Techniques in Writing Education: A Meta-Synthesis Study

Yazma Eğitiminde Yöntem ve Teknikler: Bir Meta-Sentez Çalışması

Gülsüm Sertoğlu *

Geliş / Received: 04.03.2020

Kabul / Accepted: 20.04.2020

ABSTRACT: In this study, it is aimed to form a report for the general trends of academic studies based on the methods and techniques being used / should be used in writing education. The study was designed with meta-synthesis, one of the qualitative research methods. The data collection process was first started by writing the keywords "writing education", "method", "technical" and searching the literature for various search engines. Among the 85 studies compiled as a result of the web search, 24 articles were selected that matches the purpose of the research. Determined studies were evaluated over the context of distribution by years, subject areas discussed, methods used, results and recommendations. According to the results of the research; the majority of 24 research articles examined were written in the fields of creative writing, reflective writing, taking notes and active learning. It is determined that the related researches are mostly aimed on analyzing opinions and perceptions. In researches, it is observed that pre-service teachers are generally preferred as working group and interview, scanning and document analysis techniques were used for data collection. The articles have reached the conclusion that the use of method technique improves writing skills and gives a creative perspective. On the other hand, it was suggested that teachers should gain experience in application.

Keywords: Writing education, meta-synthesis, method, technique

ÖZ: Bu araştırmada, yazma eğitiminde kullanılan/kullanılması gereken yöntem ve teknikleri konu alan akademik çalışmaların genel eğilimlerinin raporlaştırılması amaçlanmaktadır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden meta-sentez ile desenlenmiştir. Veri toplama sürecine ilk olarak çeşitli arama motorlarına "yazma eğitimi", "yöntem", "teknik" anahtar sözcükleri yazılıp alanyazın taraması yapılarak başlanmıştır. Tarama sonucunda derlenen 85 çalışma içerisinde, araştırmanın amacına uygun olan 24 makale seçilmiştir. Belirlenen çalışmalar; yıllara göre dağılımı, ele alınan konu alanları, kullanılan yöntemler, sonuçları ve önerileri bağlamında değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre; incelenen 24 araştırma makalesinin, çoğunlukla yaratıcı yazma, yansıtıcı yazma, not alma, aktif öğrenme konu alanlarında yazıldığı görülmüştür. İlgili araştırmaların, daha çok görüş ve algıların incelenmesini amaçladığı saptanmıştır. Araştırmalarda, çalışma grubu olarak genellikle öğretmen adaylarının yeğlendiği; veri toplama tekniği olarak görüşme, tarama ve doküman incelemesinden yararlandığı görülmüştür. Makalelerde, yöntem teknik kullanımının yazma becerisini geliştirdiği ve yaratıcı bakış açısı kazandırdığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Diğer yandan öğretmenlere uygulama konusunda deneyim kazandırılması gerektiği önerisinde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Yazma eğitimi, meta-sentez, yöntem, teknik

* Yüksek Lisans Öğr., Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, gulsumsertoglutr@gmail.com

Giriş

Yazma sürecinin olumlu ilerlemesini ve metin üretme çalışmalarının verimli geçmesini sağlamak için ders içi uygulamalarda çeşitli yöntem/teknikler işe koşulur. “Dil becerilerinin öğrencilere kazandırılması yalnızca konuya uygun bir içerik verilmesi ile değil aynı zamanda uygun öğretim yönteminin seçilmesi ve yerinde kullanılması ile olanaklıdır.” (Aykaç ve Çetinkaya, 2019: 259). Türkçe öğretiminde, öğrencilerin dört temel becerilerini uyardırmaya yönelik çağdaş yöntem ve teknikler, geleneksel uygulamaların yerini almalıdır. Bu çağdaş anlayışın olanaklarıyla birlikte “bütünleştirilmiş bir öğrenme-öğretme yaklaşımı” temel alınmalıdır (Sever, Kaya ve Aslan, 2006).

Ülkemizde yazma eğitimi, süreç temelli yazma modeline dayanır. Süreç temelli yazma modeline göre yazma edimi döngüsel bir süreci gerekli kılar. Bu sürecin temel aşamaları sırasıyla planlama, taslak metin oluşturma, gözden geçirme-düzeltilme ve yayımlama aşamalarıdır.

Yazma sürecinin ilk aşaması olan planlamanın da alt aşamaları vardır (Aydın, 2019). Bu aşamalar şöyledir:

- Konu seçimi,
- Yazma amacının belirlenmesi,
- Hedef kitlenin belirlenmesi,
- Konunun sınırlandırılması,
- Metin türünün belirlenmesi,
- Düşünceleri düzenleme.

Yazma sürecinin ikinci aşaması taslak metin oluşturmadır. Kellogg’a (1988) göre ön yazma sürecinde yazma taslağının oluşturulması, dikkatin yoğunlaşmasını ve yazma başarımının artmasını sağlar.

Taslak metnin bölümleri; giriş, tez tümcesi, konu tümcesi, destekleyici tümceler ve sonuç tümcesidir. Giriş bölümünde, okurun dikkatini çekmek amacıyla metnin içeriği ile ilgili bilgi verilir. Tez tümcesi metnin ana düşüncesini özetler. Konu tümcesi her bir paragrafın ana düşüncesini açıklar ve bunların tez tümcesiyle bağlantısını ortaya koyar. Konu tümcesini açıklamak amacıyla her paragrafta destekleyici tümceler yer alır. Okuyucuya metnin bitmiş olduğunu haber veren ve tez tümcesini destekleyen tümce ise sonuç tümcesidir (Çetinkaya, 2019).

Yazma sürecinin üçüncü alt aşaması olan gözden geçirme süreci, değerlendirme ve düzeltme olmak üzere iki alt işlemde oluşur. Bu süreç, yazarların metni gözleriyle dizgesel olarak değerlendirmek ve düzenlemek için okumayı tercih ettiği bir süreçtir. Planlı gözden geçirme aşamaları genellikle metinde yeni tasarımlar yapılmasına neden olur. Gözden geçirme ve düzeltme süreçleri yazma eyleminin herhangi bir sürecinde meydana gelebilir (Flower ve Hayes, 1981).

Gözden geçirme ve düzeltme bilişsel süreçlerin işe koşulmasını gerektirir. Öğretmenler; bu süreci iyi yönetmeli, derslerinde öğrencilere yol gösterecek araçlara ve etkinliklere yer vermelidir (Çetinkaya, 2019).

Yayımlama ve paylaşım yazma sürecinin son aşamasıdır (Tamer, 2013). Bu aşamada, metne son biçimi verilir ve metin hedef kitleye yönelik düzenlemeler yapılarak paylaşılır (Güneş, 2016).

Flower ve Hayes geliştirdikleri bilişsel süreç modelinde, yazma ediminde yer alan üç büyük birimin etkinlik çevresi, yazarın uzun süreli belleği ve yazma süreci olduğundan söz eder. Bu birimlerin alt başlıklarını, etkinlik çevresi için sözbilimsel sorun ve üretilen metin; uzun süreli bellek için yazarın konu, okur ve plan ile ilgili yerleşik bilgisi; yazma süreci için düzenli olarak denetlenen planlama, yazıya aktarma ve gözden geçirme olarak belirtir (Flower ve Hayes, 1981; akt. Ülper, 2019).

Yazma becerisinin geliştirilmesinde ders içi uygulamalar önemli bir yere sahiptir. Yazma eğitiminin bir süreç içinde ele alındığı göz önünde bulundurulduğunda, ders içi uygulamaların verimliliğini arttırmak amacıyla derslerde çeşitli yöntem, teknik ve stratejilerin kullanıldığı görülür.

Yukarıda yer alan yazma eğitimi stratejileri ve yazma eğitimi sürecinin yapılandırılması aşamaları bir dersin ya da bir yazma etkinliğinin gerçekleştirilmesinde önemlidir. Diğer yandan yazma eğitimi süreçlerinin varsıllaştırılması, yazma yöntem ve tekniklerinin ders içinde uygun bağlamlarda kullanılmasına bağlıdır. Maden ve Durukan (2010) teknik ve yöntem kullanımının yeni öğretim programlarının (2005 ve sonrası) uygulamaya konmasıyla önem kazandığını belirtir.

MEB Türkçe Öğretim Programlarında; dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerine yönelik kazanımlar her sınıf düzeyine uygun olacak biçimde listelenmiştir. Kazanımlar içerisinde Türkçe öğretim süreçlerinde kullanılan/kullanılması gereken yazma tür, yöntem ve tekniklerine de yer verilmiştir. Sözü edilen yazma tür, yöntem ve teknikleri şöyledir:

1. “Güdümlü yazma,
2. Metin tamamlama,
3. Bir metni kendi sözcükleriyle yeniden oluşturma,
4. Boşluk doldurma,
5. Grup olarak yazma,
6. Serbest yazma,
7. Kontrollü yazma,
8. Tahminde bulunma,
9. Not olarak yazma,
10. Özet çıkarma,
11. Sözcük ve kavram havuzundan seçerek yazma,
12. Bir metinden hareketle yazma,
13. Duyulardan hareketle yazma,
14. Eleştirel yazma,
15. Yaratıcı yazma.” (MEB, 2006, 2015, 2017, 2018, 2019).

Yukarıda anılan yöntem, tekniklerin yanında, alanda yer alan çalışmalarda birçok farklı yöntem ve teknik kullanıldığı görülür. Bu yöntem ve teknikler şöyledir:

Güneş'e (2016) göre yazma sürecinde; bilgi edinmek ve eğlenmek için yazma, eleştirel, serbest, ikna edici ve betimleyici yazma yöntem, teknik ve türlerine yer verilmelidir.

Ünalın (2006: 112-117) yazma eğitiminde kullanılan yöntem ve teknikleri aşağıdaki gibi listelemiştir:

1. "Not alma,
2. Özet çıkarma,
3. Boşluk doldurma,
4. Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma,
5. Serbest yazma,
6. Kontrollü yazma,
7. Güdümlü yazma,
8. Yaratıcı yazma,
9. Metni tamamlama,
10. Tahminde bulunma,
11. Bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma,
12. Bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma,
13. Duyulardan hareketle yazma,
14. Grup olarak yazma,
15. Tümevarım yöntemiyle yazma,
16. Tümdengelim yöntemiyle yazma,
17. Eleştirel yazma,
18. Dikte çalışmaları."

Alanyazın incelendiğinde, öğrencilerin yazılı metni planlama sürecini etkili kılmak için özellikle aşağıdaki yöntem ve tekniklerin işe koşulabilirliğinin vurgulandığı görülür (Karatay, 2011; akt. Aydın, 2019).

- Beyin fırtınası yaparak ön hazırlık çalışması,
- Cluster (kümeleme) yöntemi ile ön hazırlık çalışması,
- Örnek metinlerden yola çıkarak ön hazırlık çalışması,
- Resimleri kullanarak ön hazırlık çalışması,
- Soru cevap yöntemiyle ön hazırlık çalışması,
- Görüş alışverişinde bulunma ve tartışma tekniği ile ön hazırlık çalışması.

Yazma eğitimine yönelik alanyazında, yukarıdaki yöntem ve tekniklere ilişkin bütüncül bir görünüm sağlayan çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma ile yazma eğitimi yöntem ve tekniklerine yönelik yapılan çalışmalar üzerine bütüncül bir görünüm sağlanmaya çalışılmıştır.

Bu çalışma; Türkçenin eğitimi-öğretimi alanında önemli bir yere sahip olan yazma eğitiminde kullanılan yöntem ve teknikleri konu alan 24 makalenin derinlemesine analizini ortaya koyarak araştırmacılara sağlayacağı katkı açısından önemlidir. Türkçe alanyazın incelendiğinde, yazma eğitimi konu alan meta-sentez çalışmaları içerisinde, (Bolat ve Tekin, 2018; Tok ve Potur, 2015) yazma yöntem ve tekniklerini konu alan araştırmanın olmadığı görülmektedir. Bu araştırmanın, yöntem ve teknik konusunda yapılan akademik çalışmaların görünümünün belirginleşmesi için önemli olacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, Türkçenin eğitimi-öğretimi alanında yapılan ve yazma eğitiminde yöntem/teknikleri odak alan çalışmaların dizgesel derlemesini yapmaktır. Bu bağlamda, 2010-2019 yılları arasında yazma eğitiminde kullanılan/kullanılması gereken yöntem/teknikleri konu alan akademik çalışmalar ile ilgili ulaşılabilir alanyazın taranmış ve belirlenen çalışmalar çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda, aşağıdaki alt sorulara yanıt aranmıştır:

1. Araştırmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Araştırmaların ele aldıkları konu alanları ve amaçları bakımından görünümü nasıldır?
3. Araştırmaların kullanılan bilimsel araştırma yöntemleri bakımından görünümü nasıldır?
 - a. Araştırmaların desenleri nasıl yapılandırılmıştır?
 - b. Araştırmaların çalışma gruplarını hangi eğitim düzeyinde öğrenim görmekte olan katılımcılar oluşturmuştur?
 - c. Araştırmaların veri toplama araçları nelerdir ve verilerin analizleri nasıl yapılmıştır?
4. Araştırmaların yöntem/teknik kullanımına yönelik sonuçları bakımından görünümü nasıldır?
5. Araştırmaların yöntem/teknik kullanımına yönelik önerileri bakımından görünümü nasıldır?

Yöntem

Bu bölümde; araştırmanın deseni, kapsam, verilerin toplanması, verilerin analizi, geçerlik ve güvenilirlik ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

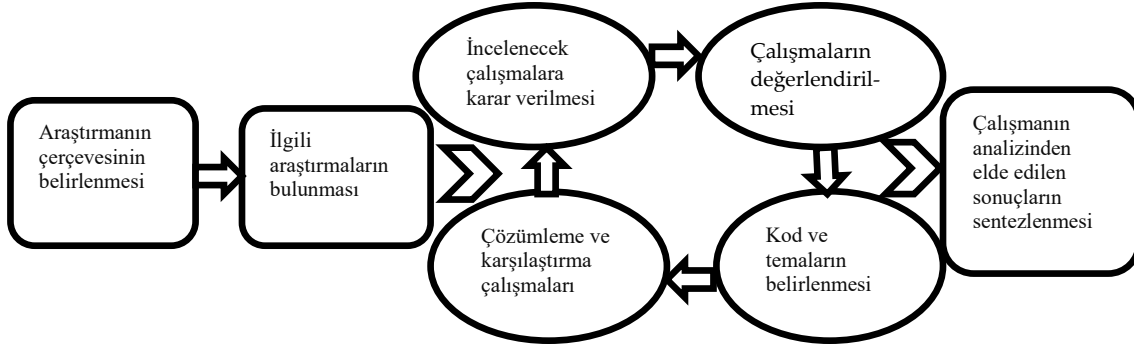
Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada, belli bir alana yönelik nitel çalışmaların; yıllara göre dağılımı, ele alınan konu alanları, kullanılan yöntemler, sonuçları ve önerileri bağlamında değerlendirilmesi amacıyla meta-sentez yöntemi kullanılmıştır. Polat ve Ay'a (2016) göre, sınırlı sayıda çalışmanın ele alındığı meta-sentez araştırmalarının, derinlemesine veri çözümlemesine olanak tanıdığı söylenebilir. Diğer yandan meta-sentez araştırmalarında, betimsel içerik analizinin tersine yalnızca nitel çalışmalar ve karma araştırmaların nitel bölümleri ele alınır.

Araştırma makalelerinin incelenme sürecinde, Walsh ve Downe'nin (2005) geliştirdiği meta-sentez aşamaları temel alınmıştır. Bu izlencenin aşamaları şöyledir:

- a. Meta-sentez araştırmasının çerçevesinin belirlenmesi,

- b. İlgili çalışmaların bulunması,
- c. Araştırmada incelenecek ve çözümlenecek çalışmalara karar verilmesi,
- d. Çalışmaların değerlendirilmesi,
- e. Çözümleme ve karşılaştırma çalışmaları,
- f. Kod ve temaların belirlenmesi,
- g. Çalışmaların analizinden elde edilen sonuçların sentezlenmesi.

Şekil 1. Meta-Sentez Araştırmasının Aşamaları (Walsh ve Downe, 2005: 206-209).

Kapsam

Araştırma, 2010-2019 yılları arasında Türkiye’de yazma eğitiminde kullanılan yöntem ve teknikler üzerine yazılmış 24 çalışmayı kapsamaktadır. Bu çalışmaların tamamı makalelerden oluşmaktadır. İlgili makalelerin belirlenmesi sürecinde “yazma eğitimi”, “yöntem” ve “teknik” anahtar sözcükleri kullanılmıştır. Araştırma kapsamında yazma eğitimi yöntem ve teknikleri üzerine yazılan çalışmalar belirlenirken amaçsal (amaçlı) örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemeye başvurulmuştur. Bu yöntem; belli ölçütlere sahip olay, durum, kişi ya da nesne birimleriyle çalışılan örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk vd., 2017). Bu yöntemde, çalışmada kullanılacak olan ölçütler araştırmacı tarafından hazırlanabilir veya daha önce düzenlenmiş bir liste kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

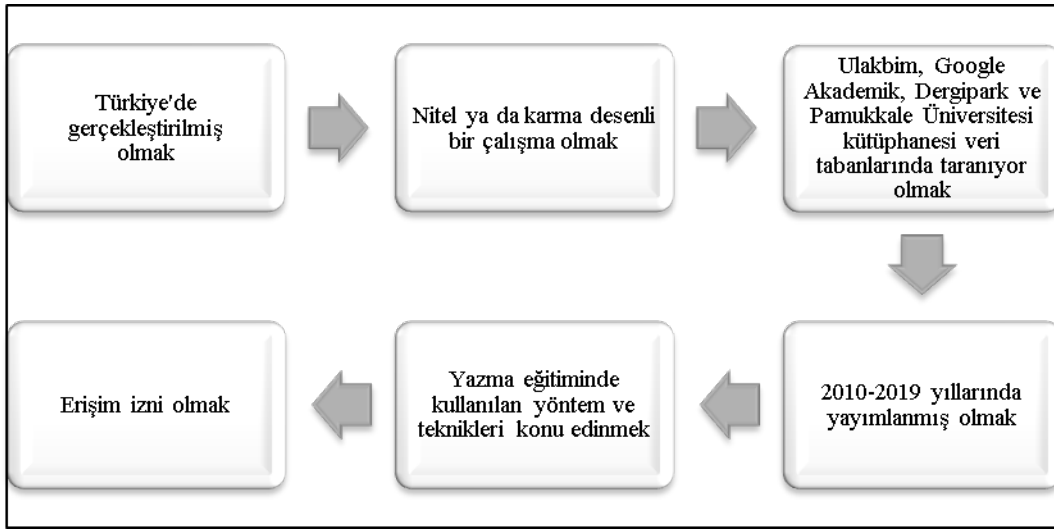
Araştırmada kullanılan ölçütler; çalışmanın “yazma eğitimi”, “yöntem” ve “teknik” anahtar sözcüklerini içermesi, bilimsel hakemli bir dergide yayımlanmış olması, Türkiye’de gerçekleştirilmiş olması ve Türkçe yazılmış olması biçiminde belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, meta-sentez yönteminin veri toplama basamaklarına uygun olacak biçimde toplanmıştır. İlk aşamada, araştırma konusu belirlenmiş ve alt sorular oluşturulmuştur. İkinci aşamada, ilgili alanyazın taranmış ve 85 çalışma derlenmiştir. Bu çalışmalar, araştırmacı tarafından tekrar gözden geçirilmiş ve içeriklerinden araştırmanın ölçütlerine uygun olan 24 makale seçilmiştir. Üçüncü aşamada, seçilen makaleler araştırmacı tarafından okunmuş, ayrıntılı olarak incelenmiş ve belirlenen temalar çerçevesinde sentezlenmiştir. Son aşamada; araştırma süreci, bulgular, sonuç ve öneriler dizgesel olarak raporlaştırılmıştır.

İnceleme örneğine alınan veya alınmayan çalışmaların belirlenmesi için bazı ölçütler kullanılmıştır. Bu ölçütler doğrultusunda çalışmalar:

- Türkiye’de gerçekleştirilmiş olmalı,
- Nitel ya da karma desenli olmalı,
- Ulakbim, Google Akademik, Dergipark ve Pamukkale Üniversitesi kütüphanesi veri tabanlarından ulaşılabilir olmalı,
- 2010-2019 yıllarında yayımlanmış olmalı,
- Yazma eğitiminde kullanılan yöntem ve teknikleri konu edinmeli,
- Erişime açık olmalı.

Şekil 2. Çalışmaların İnceleme Örneğine Alınma Ölçütleri

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında, yazma eğitimi yöntem ve tekniklerini içeren her bir çalışma ayrıntılı olarak incelenmiş, temalar belirlenmiş ve kodlamalar yapılarak tabloluşturulmuştur. Makale kısaltmaları için “M” kodu kullanılmış ve çalışmalar sırasıyla “M1, M2, M3, ..., M24” olarak isimlendirilmiştir. İnceleme örneğine alınan çalışmalara yönelik bilgilere Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. İnceleme Örneğine Alınan Çalışmalar

Çalışma Kodu	Kaynakça	Yayın Yılı
M1	Maden, S. (2013). Temel dil becerileri eğitiminde kullanılabilir aktif öğrenme öğretimsel iş/taktikleri. <i>Ana Dili Eğitimi Dergisi</i> , 1 (2), 20-35.	2013
M2	Yıldız, N. (2015). Aktif öğrenme yönteminin altıncı sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi. <i>Ana Dili Eğitimi Dergisi</i> , 3 (5), 59-73.	2015
M3	Demirer, V. ve Baki, Y. (2018). Türkçe öğretmen adaylarının dijital öyküleme sürecine ilişkin görüşleri ve algıları. <i>Kuramsal Eğitimbilim Dergisi</i> , 11 (4), 718-747.	2018
M4	Kara, Ö. T. (2013). Dramayla oluşturulmuş öykülerin Türkçe eğitiminde kullanılması. <i>Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi</i> , 6 (11), 659-699.	2013
M5	Topçuoğlu Ünal, F. ve Tekin, M. T. (2013). Eleştirel yazmaya ilişkin Türkçe öğretmen adaylarının metaforik algıları. <i>Turkish Studies</i> , 8 (13),	2013

	1595-1606.	
M6	Aslandağ, B. ve Çetinkaya, G. (2019). Örgütleyici yapı iskelesi tekniğinin öğretmen adaylarının not alma becerilerine ve akademik başarılarına etkisi. <i>Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi</i> , 45, 190-210.	2019
M7	Eğilmez, N. İ. ve Berber, Z. T. (2017). Beşinci sınıf öğrencilerinin hikâye yazma becerileri. <i>Ana Dili Eğitimi Dergisi</i> , 5 (2), 164-187.	2017
M8	Okur, A., Göçen, G. ve Süğümlü, Ü. (2013). İkna edici yazma ve karşılaştırmalı bir araştırma (Avustralya ana dili öğretimi ders materyalleri ve Türkiye örneği). <i>Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi</i> , 10 (21), 167-197.	2013
M9	Dağtaş, A. (2012). Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniğinin öğrencilerin yazma becerilerine etkileri. <i>Turkish Studies</i> , 7 (3), 845-869.	2012
M10	Yılmaz, M. (2012). İlköğretim 1. kademe öğrencilerinin kompozisyon yazma becerilerini geliştirmede planlı yazma modelinin önemi. <i>Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi</i> , 9 (19), 321-330.	2012
M11	Anılan, H., Kaya, M. F., Bayrak, E. ve Kaynaş, E. (2010). Konu bağımlı ve konu bağımsız yazma çalışmalarının karşılaştırılması. <i>Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi</i> , 3 (1), 103-119.	2010
M12	Durakoğlu, A. (2010). Montessori metodunda okuma ve yazma eğitimi. <i>Aile ve Toplum</i> , 5 (20), 91-104.	2010
M13	Tabak, G. ve Karadüz, G. (2016). Türkçe öğretmeni adaylarının dinlerken not alma stilleri. <i>Ana Dili Eğitimi Dergisi</i> , 4 (1), 73-83.	2016
M14	Dilidüzgün, Ş. (2013). Ortaokul Türkçe derslerinde oku(ma)dan özet yaz(ma)ya. <i>Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi</i> , 46 (2), 47-68.	2013
M15	Garip, S. (2018). Öğretmen görüşlerine göre ortaokul öğrencilerine yazma becerisi kazandırmada serbest yazma stratejisinin rolü. <i>Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi</i> , 1 (1), 81-104.	2018
M16	Can, R. ve Altuntaş, B. (2016). Yansıtıcı günlük yazma uygulamasına ilişkin öğrenci görüşleri. <i>Ana Dili Eğitimi Dergisi</i> , 4 (1), 53-63.	2016
M17	Ulusoy, M. ve Altun, D. (2018). Öğretmen adaylarının yansıtıcı yazılı anlatımlarının değerlendirilmesi. <i>Turkish Studies</i> , 13 (27), 1553-1562.	2018
M18	Tuna, S. (2018). Öğretmen adaylarının müze eğitimi ve uygulamaları dersi kapsamında yaratıcı yazma etkinliğine yönelik görüşleri. <i>Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi</i> , 10 (24), 262-270.	2018
M19	Göçen, G. (2018). Öğretmenlerin yaratıcı yazma tekniklerine yönelik değerlendirmeleri: Bir eylem araştırması. <i>Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi</i> , 8 (9), 625-677.	2018
M20	Baki, Y. (2019). Türkçe öğretmeni adaylarının yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesinde dijital öykülerin etkisi. <i>Ana Dili Eğitimi Dergisi</i> , 7 (4), 964-995.	2019
M21	Güney, N. (2016). Öğretmenlerin yazma eğitimine yönelik düşünceleri. <i>Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi</i> , 5 (2), 970-985.	2016
M22	İnnalı, H. Ö. ve Aydın, İ. S. (2018). Yazma stratejilerinin öğretime yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. <i>Turkish Studies</i> , 13 (27), 879-889.	2018
M23	Özbay, M. ve Dedeoğlu Orhun, B. (2014). Türkçe öğretmeni adaylarının yazma teknikleri ile ilgili görüşleri. <i>Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları</i> , 2 (2), 50-59.	2014
M24	Göçer, A. (2013). Türkçe öğretmenliği öğrencilerinin yazma eğitimi dersinde yetiştirme çalışması ile oluşturdukları metinlerin incelenmesi.	2013

Çalışmada; geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması amacıyla çalışmanın önemi, amacı, araştırma soruları ve sınırlılıkları belirtilmiştir. Diğer yandan araştırma örnekleme alınan makaleler ve makalelerin örnekleme alınma ölçütleri, araştırmanın kapsamı, verilerin toplanması, analizi, kodlanması süreçleri açık bir biçimde ifade edilmiştir. Bulguların sunumu sırasında, okuyucu tarafından anlaşılabilirliği sağlamak için tablo, grafik ve betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır.

Kodlayıcı güvenilirliğini sağlamak için Türkçe Eğitimi alanında yüksek lisans yapmakta olan üç kişiden, araştırmanın kodlaması konusunda görüş alınmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda kodlamalara son hali verilmiştir.

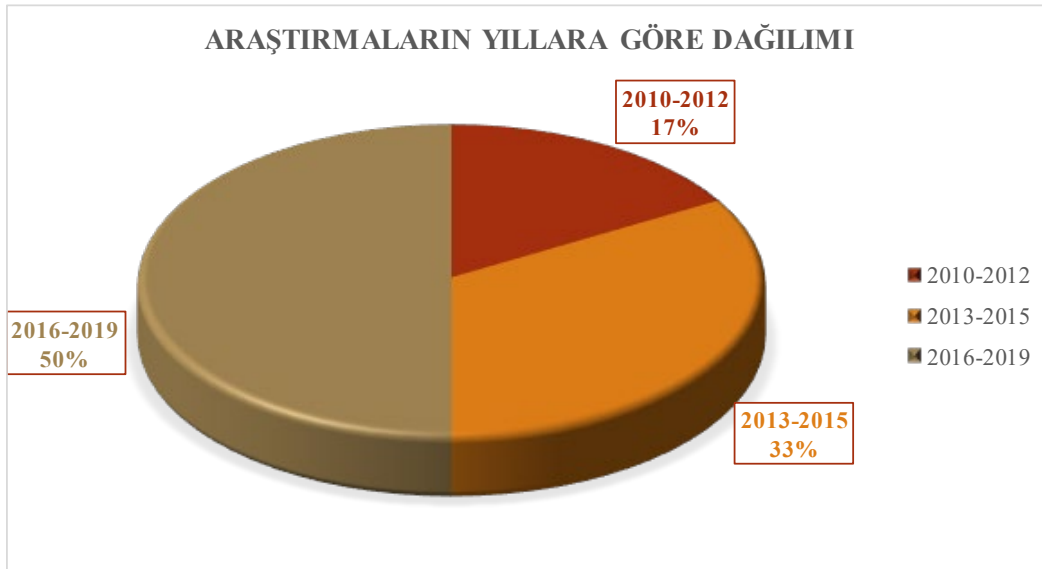
Bulgular

Bu bölümde yazma eğitiminde yöntem ve teknikleri konu alan araştırma makalelerinin; yıllara göre dağılımı, ele alınan konu alanları, kullanılan yöntemler, sonuçları ve önerileri bağlamında değerlendirilmesinden elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Çalışmaya ait bulgular “Araştırmaların Yıllara Göre Dağılımına Yönelik Bulgular, Araştırmaların Ele Aldıkları Konu Alanları ve Amaçlarına Yönelik Bulgular, Araştırmalarda Kullanılan Yöntemlere Yönelik Bulgular, Araştırmaların Yöntem/Teknik Kullanımına Yönelik Sonuçlarına İlişkin Bulgular, Araştırmaların Yöntem/Teknik Kullanımına Yönelik Önerilerine İlişkin Bulgular” başlıkları altında sunulmuştur.

Araştırmaların Yıllara Göre Dağılımına Yönelik Bulgular

Grafik 1./Tablo 2. Araştırmaların Yıllara Göre Dağılımı

Araştırma Kodu

Yıllara Göre Dağılım

[(M3, M6, M7, M13, M15, M16, M17, M18, M19, M20, M21, M22), (f:12)] 2016-2019

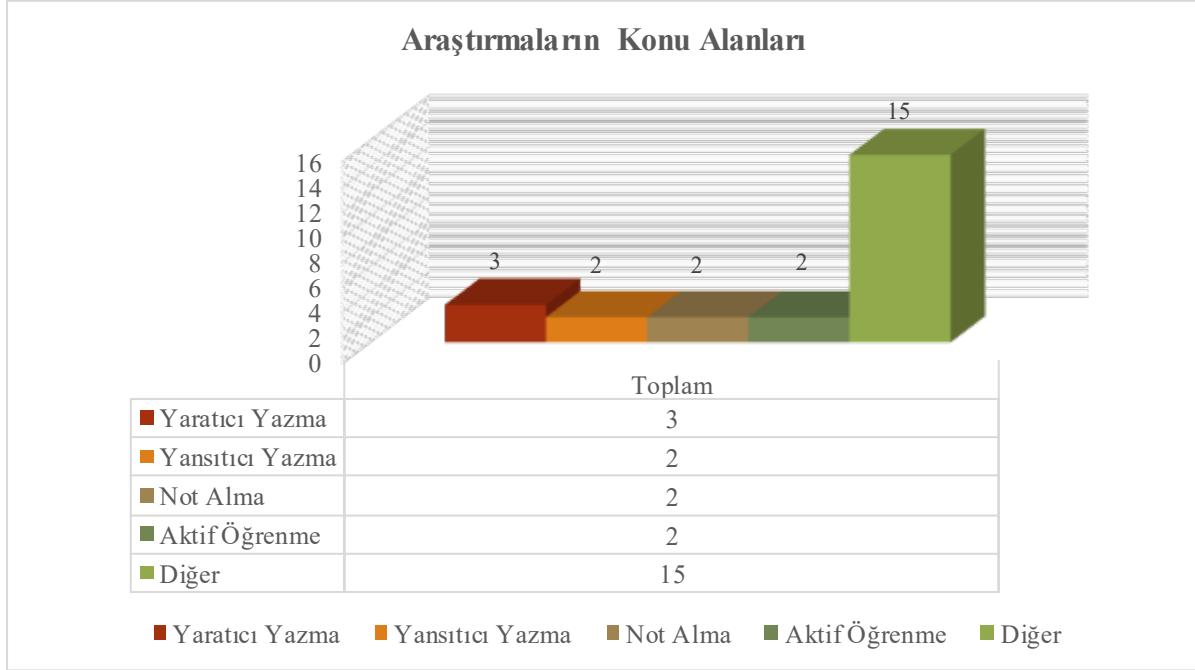
[(M1, M2, M4, M5, M8, M14, M23, M24), (f:8)] 2013-2015

[(M9, M10, M11, M12), (f:4)] 2010-2012

Grafik 1 ve Tablo 2’de verilen bilgilere göre; yazma eğitiminde kullanılan yöntem teknikleri konu alan çalışmaların yarısı, 2016-2019 (%50) yılları arasında yayınlanmıştır. Bu bağlamda son yıllarda yöntem teknik kullanımına ilişkin çalışmaların sayısının arttığı söylenebilir.

Araştırmaların Ele Aldıkları Konu Alanları ve Amaçlarına Yönelik Bulgular

Grafik 2./Tablo 3. Araştırmaların Konu Alanları

Grafik 2 ve Tablo 3’te verilen bilgilere göre; incelenen çalışmalarda en çok “yaratıcı yazma” tekniği ile ilgili araştırma yapılmıştır. Diğer yandan “yansıtıcı yazma”, “not alma” ve “aktif öğrenme” ile ilgili birden çok çalışma yapıldığı görülmektedir.

Grafik 2’de “diğer” olarak belirtilen araştırma konuları “dijital öyküleme, drama, eleştirel yazma, hikâye yazma, ikna edici yazma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, planlı yazma, konu bağımlı ve konu bağımsız yazma, montessori metodu, özet yazma, serbest yazma, yazma eğitimine yönelik düşünceler, yazma stratejilerine yönelik görüşler, yazma teknikleri ile ilgili görüşler” biçimindedir. Araştırmalarda toplam 19 farklı konu çalışıldığı görülmektedir.

Tablo 4. Araştırmaların Amaçları

Araştırma Kodu	Araştırmaların Amaçları
[(M3, M5, M15, M16, M18, M19, M21, M22, M23), (f:9)]	Görüş ve algıların incelenmesi
[(M1, M4, M7, M15), (f:4)]	Temel dil becerilerinin geliştirilmesinde/ kazandırılmasında kullanılabilirliğini belirlemek
[(M6, M9, M11, M20), (f:4)]	Etkisini/ilişkisini belirlemek
[(M7, M9, M11, M13), (f:4)]	Alanyazındaki genel görünümü belirlemek
[(M13, M17, M20, M24), (f:4)]	Yazılı metinlerin incelenmesi/değerlendirilmesi

[(M1), (f:1)]	Türkçe öğretiminin amaç ve kapsamına uygunluğunu belirlemek
[(M2), (f:1)]	Tekniklere uygun öğretim planı oluşturmak

Tablo 4’te verilen bilgilere göre, araştırmaların amaçlarının 7 farklı kategoride toplandığı görülmektedir. İlgili araştırmaların en fazla (f:9) “görüş ve algıların incelenmesi” amacıyla yapılması dikkat çekicidir. “Temel dil becerilerinin geliştirilmesinde/kazandırılmasında kullanılabilirliğini belirlemek” (f:4), “Etkisini/ilişisini belirlemek” (f:4), “Alanyazındaki genel görünümü belirlemek” (f:4), “Yazılı metinlerin incelenmesi/değerlendirilmesi” (f:4) araştırmacıların ilgi gösterdiği diğer amaçlardır.

Örnek ifadeler:

“Bu araştırmada, Türkçe öğretmeni adaylarının dijital öyküleme sürecine ilişkin görüşlerinin ve algılarının incelenmesi amaçlanmıştır.” (M3).

“Bu çalışmayla Türkçe derslerinde dramayla oluşturulmuş öykülerin yardımıyla temel dil becerilerinin, dil bilgisinin, yaratıcılık ve hayal gücünün geliştirilmesi amaçlanmıştır.” (M4).

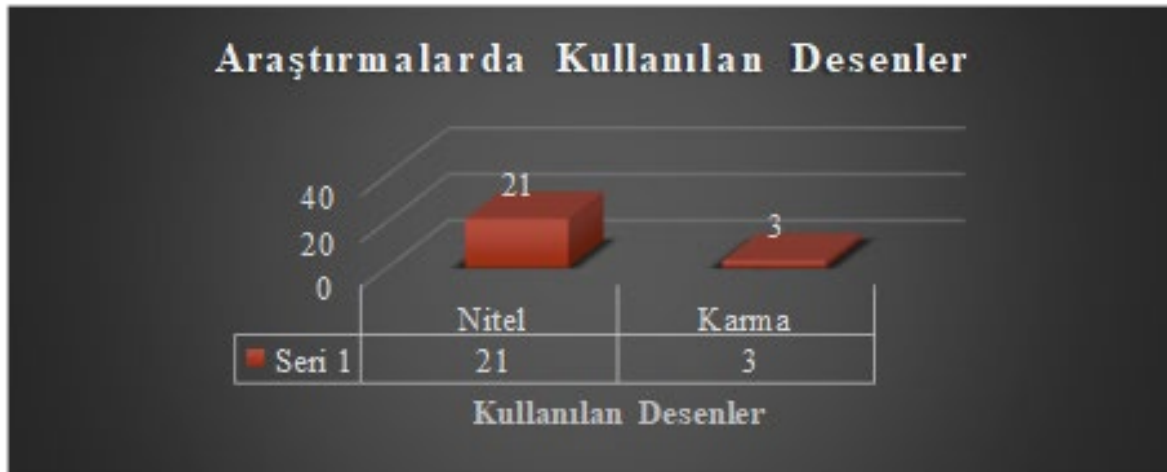
“Bu çalışmanın amacı, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniğinin öğrencilerin yazma becerilerine etkilerini tespit etmektir.” (M9).

“Montessori Metodu’nun ana hatlarıyla tanıtılması da amaçlanmıştır.” (M12).

“Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültesi Türkçe öğretmenliği öğrencilerinin yazma eğitimi dersi yetizleme çalışmaları çerçevesinde ortaya koydukları yazılı metinleri bazı değişkenler açısından incelemektir.” (M24).

Araştırmalarda Kullanılan Yöntemlere Yönelik Bulgular

Grafik 3./Tablo 5. Araştırmalarda Kullanılan Desenler

Araştırma Kodu	Araştırma Deseni
[(M1, M3, M4, M5, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18, M19, M21, M22, M23, M24), (f:21)]	Nitel
[(M2, M6, M20), (f:3)]	Karma

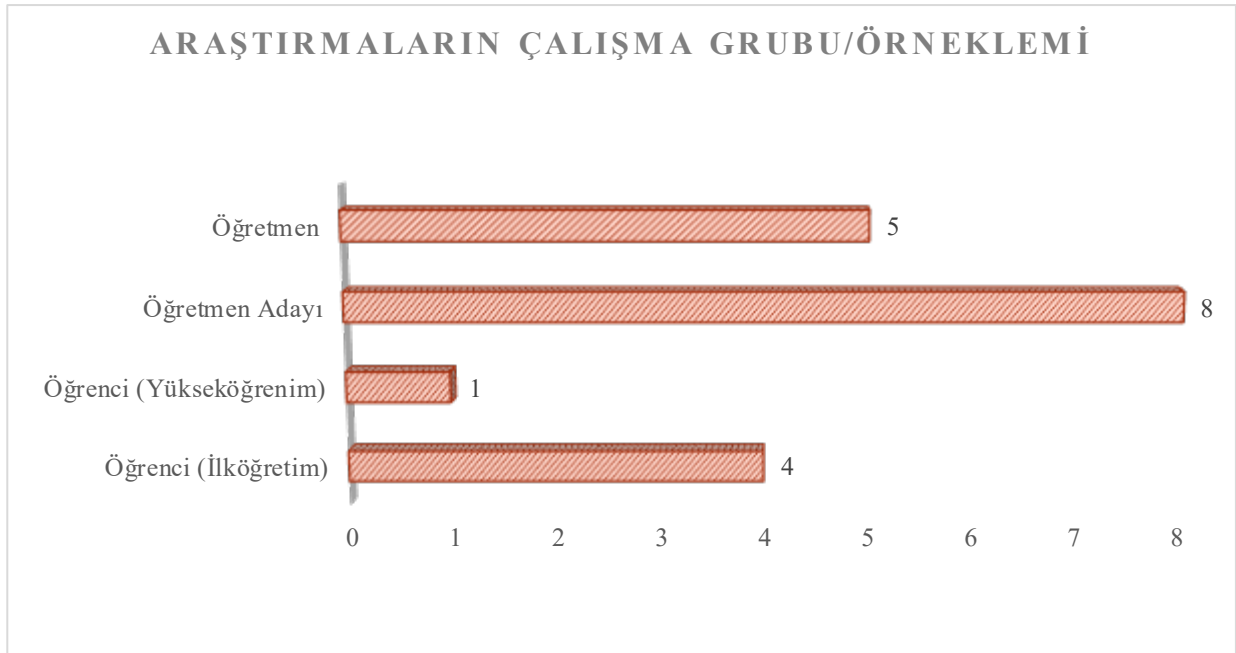
Grafik 3 ve Tablo 5’te verilen bilgilere göre; incelenen çalışmalar çoğunlukla nitel (f:21) desenlidir. Diğer yandan karma desenli (f:3) çalışmalar da yer almaktadır. İncelenen çalışmaların desenlerinin belirlenmesinde, meta-sentezin nitel ve karma desenli çalışmaların nitel kısımlarına yönelik olması etkili olmuştur.

Örnek ifadeler:

“Bu araştırmada nitel araştırma metodolojisine uygun araştırma desenlerinden olgu bilim (fenomenoloji) kullanılmıştır.” (M5).

“Karma yöntemle gerçekleştirilen araştırmanın nicel boyutunda ön-test son-test kontrol grupsuz yarı deneysel desen, nitel boyutunda ise durum çalışması deseni kullanılmıştır.” (M20).

Grafik 4./Tablo 6. Araştırmaların Çalışma Grubu/Örneklemi

Araştırma Kodu	Çalışma Grubu/Örneklem
[(M3, M5, M13, M17, M18, M20, M23, M24), (f:8)]	Öğretmen Adayı
[(M14, M15, M19, M21, M22), (f:5)]	Öğretmen
[(M7, M9, M11, M16), (f:4)]	Öğrenci (İlköğretim)
[(M6), (f:1)]	Öğrenci (Yükseköğrenim)

Grafik 4 ve Tablo 6’da verilen bilgilere göre araştırmaların çalışma gruplarını/örneklemelerini “Öğretmen Adayı” (f:8), “Öğretmen” (f:5), “Öğrenci (İlköğretim)” (f:4) ve “Öğrenci (Yükseköğrenim)” (f:1) oluşturduğu görülmektedir.

Örnek ifadeler:

“Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 akademik yılının güz yarıyılında Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü’nde öğrenim gören toplam 188 öğretmen adayı oluşturmaktadır.” (M5).

“Araştırmacı bu çalışmada araştırmaya hız kazandırmak ve pratiklik sağlamak amacıyla çalışma grubunu sürekli iletişim halinde olduğu Türkçe öğretmenlerinden oluşturarak kolay ulaşılabılır durum örnekleme kullanmıştır.” (M15).

Grafik 5./Tablo 7. Araştırmalarda Kullanılan Veri Toplama Teknikleri

Araştırma Kodu	Veri Toplama Teknikleri
[(M3, M6, M14, M15, M16, M17, M21, M22, M23), (f:9)]	Görüşme
[(M4, M8, M10, M11, M12, M24), (f:6)]	Tarama
[(M1, M2, M13, M14, M24), (f:5)]	Doküman İncelemesi
[(M5, M18), (f:2)]	Olgubilim (Fenomenoloji)
[(M7, M20), (f:2)]	Durum Çalışması
[(M9, M19), (f:2)]	Eylem Araştırması

The pie chart displays the distribution of data collection techniques used in the studies. The largest segment is Görüşme (Interview) at 34.6%, followed by Tarama (Survey) at 23%, and Doküman İncelemesi (Document Analysis) at 19.2%. The legend indicates: Görüşme (red), Tarama (orange), and Doküman İncelemesi (brown).

Grafik 5 ve Tablo 7’de verilen bilgilere göre yazma eğitimi yöntem ve tekniklerine yönelik çalışmalarda en çok kullanılan veri toplama tekniklerinin “görüşme” (f:9), “tarama” (f:6) ve “doküman incelemesi” (f:5) olduğu görülmektedir. Diğer yandan olgubilim (fenomenoloji) (f:2), durum çalışması (f:2) ve eylem araştırması (f:2) gibi tekniklerin de kullanıldığı saptanmıştır.

Örnek ifadeler:

“Bu araştırmanın nitel boyutunda ise, deney ve kontrol grubundaki toplam 14 katılımcı ile yarı-yapılandırılmış görüşme yapılmıştır.” (M6).

“Araştırmada, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde durum belirleme amacına yönelik olarak doküman inceleme yöntemi ve tarama tekniği kullanılmıştır.” (M24).

“Araştırmanın nitel boyutunu ise doküman analizi türündedir.” (M2).

Araştırmaların Yöntem/Teknik Kullanımına Yönelik Sonuçlarına İlişkin Bulgular

Tablo 8. Yöntem/Teknik Kullanımına Yönelik Sonuçlar

Araştırma Kodu	Yöntem/Teknik Kullanımına Yönelik Sonuçlar
[(M1, M2, M15, M17, M19, M20, M21), (f:7)]	Yazma becerisini geliştirme
[(M1, M4, M18, M19 M20), (f:5)]	Yaratıcı bakış açısı kazandırma
[(M1, M16, M17, M18), (f:4)]	Kalıcı öğrenme sağlama
[(M8, M15, M17, M19), (f:4)]	Özgüven kazandırma
[(M1, M15, M17), (f:3)]	Aktif katılım sağlama
[(M1, M15, M16), (f:3)]	Dil becerilerinin öğretiminde kullanılma

[(M15, M16, M18), (f:3)]	Yazmaktan keyif almayı sağlama
[(M16, M18, M19), (f:3)]	Derse karşı olumlu tutum kazandırma
[(M18, M20), (f:2)]	Hayal gücünü geliştirme
[(M1, M18), (f:2)]	Uygulamalı olarak beceri kazandırma

Tablo 8’de verilen bilgilere göre ilgili araştırmaların yöntem/teknik kullanımına yönelik en çok ulaşılan sonuçlarının “yazma becerisini geliştirme” (f:7) ve “yaratıcı bakış açısı kazandırma” (f:5) olduğu görülmektedir.

Herhangi bir kategori oluşturmayan sonuçlar ise şöyledir: “Çözüm üreterek öğrenmeyi ve empati kurmayı sağlama” (M1), “akranlarla birlikte öğrenme, iş birliği yapabilme” (M1), “derse odaklanmayı sağlama” (M6), “ders ve çalışma kitaplarındaki etkinliklerin yetersiz olması” (M15), “nitelikli not almayı sağlama” (M6), “kişisel gelişime katkı sağlama” (M8), “öğrenmelerin sorgulanmasına yardımcı olma” (M16).

Örnek ifadeler:

“Araştırmada elde edilen bulgulara göre serbest yazma stratejisinin yazma becerisi kazandırmasında olumlu bir rolü olduğu görülmüştür.” (M15).

“Çalışma grubundaki öğretmenlerin en çok zorlandıkları yazma yöntem ve teknikleri; yaratıcı yazma, bir metni kendi kelimeleriyle yeniden yazma, eleştirel yazmayı, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazmadır.” (M21).

Araştırmaların Yöntem/Teknik Kullanımına Yönelik Önerilerine İlişkin Bulgular

Tablo 9. Yöntem/Teknik Kullanımına Yönelik Öneriler

Araştırma Kodu	Yöntem/Teknik Kullanımına Yönelik Öneriler
[(M1, M15, M19, M21, M23), (f:5)]	Öğretmenlerin uygulama konusunda deneyim kazanması sağlanmalı
[(M7, M8, M9, M15), (f:4)]	Yazma becerisinin geliştirilmesinde yöntem ve tekniklerden yararlanılmalı
[(M1, M4, M15, M23), (f:3)]	Derslerde uygulamaya ağırlık verilmeli
[(M9, M15, M19), (f:3)]	Yazmaya hazırlık çalışmalarına önem verilmeli
[(M2, M20, M22), (f:3)]	Uygulayıcılar hizmet içi seminerlere alınmalı
[(M2, M21), (f:2)]	Ailelerle ortak hareket edilmeli
[(M4, M8, M20), (f:3)]	Türkçe öğretim programlarında yöntem ve tekniklere daha fazla yer verilmeli
[(M1, M15, M17), (f:3)]	Öğrenciler yöntem, teknik konusunda bilgilendirilmeli
[(M15, M19), (f:2)]	Öğrenciler süreçte cesaretlendirilmeli
[(M15, M20), (f:2)]	Ders ve çalışma kitapları yeterli sayıda etkinlikle donatılmalı
[(M18, M19), (f:2)]	Hayal gücünü arttıracak bir etkinlik olarak görülmeli

Tablo 9’da verilen bilgilere göre ilgili araştırmaların yöntem/teknik kullanımına yönelik en çok ulaşılan önerilerinin “öğretmenlerin uygulama konusunda deneyim kazanması sağlanmalı” (f:5), “yazma becerisinin geliştirilmesinde yöntem ve tekniklerden yararlanılmalı” (f:4) olduğu görülmektedir.

Herhangi bir kategori oluşturmayan öneriler ise şöyledir: “Yazma atölyeleri yaygınlaştırılmalı” (M2), “strateji, yöntem, teknikler üzerinde düzenlemeye gidilmeli” (M1), “Türkçe derslerinde temalara uygun yazma çalışmaları yapılmalı” (M3), “derslerde etkinliklere yeterli süre ayrılmalı” (M4).

Örnek ifadeler:

“Türkçe Eğitimi Bölümü lisans programındaki Öğretim İlke ve Yöntemleri, Özel Öğretim Yöntemleri I-II, Anlama Teknikleri I: Okuma Eğitimi, Anlama Teknikleri II: Dinleme Eğitimi, Anlatma Teknikleri I: Konuşma Eğitimi, Anlatma Teknikleri II: Yazma Eğitimi dersleri bu açıdan faydalı şekilde yürütülmelidir. Özellikle Öğretim İlke ve Yöntemleri dışındaki alan eğitimi derslerinde teorik ve uygulamalı çalışmaların yapılması gerekmektedir.” (M1).

“Yapılandırmacı eğitim yaklaşımı çerçevesinde Türkçe ders programı yeniden ele alınmalı, dramayla öykü oluşturma bir yöntem ya da model olarak ders programında işlevsel olarak yerini almalıdır.” (M4).

“Türkçe öğretmeni adaylarının yaratıcı yazma becerilerinin gelişimine katkı sağlayan bir aracın kullanımının fakültelerin öğretim programlarına eklenmesinin öğretmen gelişimi açısından olumlu katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.” (M22).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, yazma eğitiminde kullanılan yöntem ve teknikleri konu alan çalışmaların meta-sentez yoluyla incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında incelenen makaleler; yıllara göre dağılımı, ele alınan konu alanları, kullanılan yöntemler, sonuçları ve önerileri bağlamında değerlendirilmiştir. Araştırmanın amacına uygun olarak belirlenen 24 makale üzerinde yapılan değerlendirme sonucunda, son yıllarda (2016-2019) yöntem ve teknik kullanımına yönelik çalışmaların sayısının arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yazma eğitimine yönelik yöntem ve teknikleri içeren çalışmaların 19 farklı konu alanına yönelik yapıldığı görülmüştür. Bu durum, araştırmacıların yazma eğitiminde farklı yöntem ve teknikler ile ilgili çalışmalar yaptıklarını göstermektedir. Araştırmalarda en çok ele alınan konu alanlarının “yaratıcı yazma”, “yansıtıcı yazma”, “not alma”, “aktif öğrenme” olduğu saptanmıştır. Çalışmalardaki konu çeşitliliğinin, farklı yöntem ve tekniklerin yazma eğitimi alanında tanıtılması ve kullanım alanı yaratılması açısından önemli olduğu düşünülebilir.

Araştırmalar 7 farklı amaca yönelik yapılmıştır. İlgili çalışmaların en fazla görüş ve algıların incelenmesi amacıyla yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Temel dil becerilerinin geliştirilmesinde/kazandırılmasında kullanılabilirliğini belirlemek, etkisini/ilişkisini belirlemek, alanyazındaki genel görünümü belirlemek, yazılı metinlerin incelenmesi/değerlendirilmesi amaçlarıyla yapılan çalışmaların da olduğu görülmüştür. Şahin, Kana ve Varışoğlu (2013) Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan lisansüstü tezlerin araştırma eğilimlerini inceledikleri çalışmada; genel olarak tutum, ilgi ya da durum çalışmalarının yapıldığını ortaya koymuştur.

Yazma eğitimi yöntem ve tekniklerini konu alan çalışmaların çoğunlukla nitel yöntemle desenlendiği belirlenmiştir. Diğer yandan karma desenli çalışmaların da olduğu

görülmüştür. Araştırmacılar çalışma grubu/örneklem belirlerken en çok öğretmen adaylarıyla çalışmayı tercih etmiştir. Öğretmenleri ve ilköğretim/yükseköğretim öğrencilerini araştırma grubu olarak seçen çalışmalar da bulunmaktadır. Coşkun, Balcı ve Özçakmak (2013) Türkiye’de gerçekleştirilmiş lisansüstü tezleri inceledikleri çalışmada, ilkokul ve ortaokul öğrencilerine yönelik çalışmaların çoğunlukta olduğunu belirtmiştir.

İncelenen makalelerde veri toplama tekniği olarak çoğunlukla görüşme, tarama ve doküman incelemesinin kullanıldığı görülmüştür. Bunların dışında olgubilim (fenomenoloji), durum çalışması ve eylem araştırması da kullanılan teknikler arasındadır. Benzer biçimde Tok ve Potur (2015) yazma eğitimi alanında yapılan akademik çalışmalarda yöntem olarak en çok tarama modelinin tercih edildiğini ortaya koymuştur.

Araştırmaların yöntem/teknik kullanımına yönelik en çok ulaşılan sonuçlarının, yazma becerisini geliştirme ve yaratıcı bakış açısı kazandırma olduğu görülmektedir. Bu durumun, incelenen makalelerin yazma becerisi üzerine yazılmış olmasından ve makalelerde üzerinde en çok çalışılan konunun yaratıcı yazma olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

İlgili araştırmalarda en çok ulaşılan önerilerin, öğretmenlerin uygulama konusunda deneyim kazanmasının sağlanması, yazma becerisinin geliştirilmesinde yöntem ve tekniklerden yararlanılması gerektiği yönünde olduğu görülmektedir. Arıcı (2010) hedeflenen amaca ulaşmak için uygun yöntem, teknik ve yaklaşımları kullanmak gerektiğini ifade etmektedir. Böylece konunun ya da dersin hedeflenen amaca ulaşmasının kolaylaşacağını belirtmektedir.

Öneriler

- Araştırmaların yaratıcı yazma, yansıtıcı yazma gibi 19 farklı konu alanına yönelik yapıldığı dikkate alındığında, yeni yapılacak çalışmalarda; güdümlü yazma, metin tamamlama, bir metni kendi sözcükleriyle yeniden oluşturma, boşluk doldurma, grup olarak yazma, kontrollü yazma, tahminde bulunma, özet çıkarma, bir metinden hareketle yazma, duyulardan hareketle yazma gibi farklı yöntem ve teknikler konu olarak seçilebilir.
- Öğretmen adaylarının, öğretmenlerin ve öğrencilerin çalışma grubu olarak belirlendiği araştırmaların yanında MEB uzmanları, öğretim üyeleri, lisansüstü öğrenciler (yüksek lisans ve doktora) ve velilerin katılımcı grubu olarak belirlendiği çalışmalar yapılabilir.
- İncelenen araştırmaların yazma eğitiminde kullanılan yöntem teknikler konusunda öğretmenlerin bilgilendirilmesi (Maden, 2013; Garip, 2018; Ulusoy ve Altun, 2018) bağlamındaki önerilerinden hareketle, yazma eğitiminin uygulanması konusunda öğretmenlerin bilgilendirilmesi amacıyla hizmet içi seminerler düzenlenebilir.
- Yazma eğitiminde yöntem/teknik kullanımının, öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesi ve onlara yaratıcı düşünme becerisi kazandırılması bağlamında etkili olduğu görülmüştür. Türkçe derslerinde yöntem/teknik kullanımının önemi göz önünde bulundurulduğunda, dersin amacına uygun biçimde yöntem ve teknik kullanımının artırılması sağlanabilir.

Kaynakça

- Arıcı, A. F. (2010). Türkçe ğretiminde kullanılan strateji-yöntem ve teknikler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (1), 299-307.
- Aydın, S. (2019). *Yazmanın planlanması*. Bayat, N. (Ed.), *Yazma ve Eğitimi* (s. 91-114). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aykaç, M. ve Çetinkaya, G. (2019). *Konuşma becerisi ve yaratıcı drama*. Çetinkaya, G. (Ed.), *Konuşma ve Eğitimi* (s. 259-283). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Bolat, Y. ve Tekin, M. (2018). Türkiye’de yazma eğitimi üzerine yapılan ölçek geliştirme çalışmalarının analizi: Bir meta-sentez alışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (2), 26-40.
- Büyüköztürk, ř., Kılıç Çakmak, E., Akgün, . E., Karadeniz, ř. ve Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri (23. Baskı)*, Ankara: Pegem Akademi.
- Çetinkaya, G. (2019). *Gözden geçirme ve düzeltme*. Bayat, N. (Ed.), *Yazma ve Eğitimi* (s. 73-91). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çetinkaya, G. (2019). *Taslak metin geliştirme*. Bayat, N. (Ed.), *Yazma ve Eğitimi* (s. 115-134). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Coşkun E., Balcı A. ve zakmak H. (2013). Trends in writing education: An analysis of post graduate theses written in Turkey. *Procedia-Socialand Behavioral Sciences*, 93, 1526-1530.
- Elemen, B. (2014). *Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin lisans düzeyinde kullandıkları dinleme stratejileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Flower, L. & Hayes, J. R. (1981). A cognitive process theory of writing. *Collage Composition and Communitation*, 32, 365-387.
- Garip, S. (2018). Öğretmen görüşlerine göre ortaokul öğrencilerine yazma becerisi kazandırmada serbest yazma stratejisinin rolü. *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 1 (1), 81-104.
- Güneş, F. (2016). *Türkçe ğretimi yaklaşımlar ve modeller (4. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ülper, H. (2019). *Yazma süreci*. Bayat, N. (Ed.), *Yazma ve Eğitimi* (s. 73-91). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kellogg, R. T. (1988). Attentional overload and writing performance: Effects of rough draft and outline strategies. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 14(2), 355–365. <https://doi.org/10.1037/0278-7393.14.2.355>
- Maden, S. (2013). Temel dil becerileri eğitiminde kullanılabilecek aktif öğrenme öğretimsel iş/taktikleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 20-35.
- Maden, D. ve Durukan, A. (2010). İstasyon tekniğinin yaratıcı yazma becerisi kazandırmaya ve derse karşı tutuma etkisi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (28), 299-312.
- MEB, (2006). İlköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. sınıflar) ğretim programı. Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
- MEB, (2015). Türkçe dersi (1-8. sınıflar) ğretim programı. Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
- MEB, (2017). Türkçe dersi ğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar). Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
- MEB, (2018). Türkçe dersi ğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar). Ankara: Milli Eğitim Yayınları.

- MEB, (2019). Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar). Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
- Polat, S. ve Ay, O. (2016). Meta-sentez: Kavramsal bir çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi- Journal of Qualitative Research in Education*, 4 (2), 52-64. [Online]: <http://www.enadonline.com> <http://dx.doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.4c2s3m>
- Sever, S., Kaya, Z. ve Aslan, C. (2006). *Etkinliklerle Türkçe öğretimi*. Morpa Kültür Yayınları. İstanbul.
- Şahin, E. Y., Kana, F. ve Varışoğlu, B. (2013). Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri. *International Journal of Human Sciences*, 10 (2), 356-378.
- Tamer, M. (2013). *Türkçe öğretmenlerinin yazma eğitiminde geribildirimleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Tok, M. ve Potur, Ö. (2015) Yazma eğitimi alanında yapılan akademik çalışmaların eğilimleri (2010-2014 Yılları). *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3 (4), 1-25.
- Ulusoy, M. ve Altun, D. (2018). Öğretmen adaylarının yansıtıcı yazılı anlatımlarının değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 13 (27), 1553-1562.
- Ünalın, Ş. (2006). *Türkçe öğretimi*. 3. Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (11. Baskı)*. İstanbul: Seçkin.
- Walsh, D. and Downe, S. (2005). Meta-synthesis method for qualitative research: A literatüre review. *Journal of Advanced Nursing*, 50 (2), 204-211.